

İbrahim Hakki Akyol
1888 - 1950

I. HAKKI AKYOL

COĞRAFYA AİLESİNİN BÜYÜK KAYBI

Türk Coğrafya Kurumunun müessislerinden, Edebiyat Fakültesi Coğrafya ordinariyüs profesörü İbrahim Hakkı Akyol bundan beş yıl evvel, 19 Haziran 1950 de 62 yaşında hayata gözlerini kapamıştır. Son yıllarında çok yorulmuş olan kıymetli arkadaşımız bu durumunu bildiği halde ilmî çalışmalarına ve tedris hayatına, arazi üzerinde yorucu araştırmalarına pervasızca devam etmiş, dinlenmesi, kendini yıpratmaması o kadar tavsiye edildiği halde hiç kulak asmamış, kürsüsünden, imtihanlarından ayrılmamış ve böylece sonuna kadar etrafını aydınlatan bir mum gibi eriyip gitmiştir. Bu kıymetli ilim adamının daha genç denecek bir yaşta aramızdan ayrılışı memleket için telâfisi güç bir kayıptır. Kâmil bir insan, mütevazı fakat çok titiz bir ilim adamı olan hoca, ufûlü ile arkadaşlarının ve binlerce talebesinin kalbinde daima sızlıyacak derin bir yara bırakmıştır. Kederimiz, kendisini daha dün kaybetmiş gibi hâlâ sürüp gitmektedir.

Coğrafyaya tabii ilimler yoluyla giren Akyol — zaten en emin yol da budur kanaatindeyim — memleketimizde fizikî coğrafyanın bânisi olduğu kadar modern coğrafya fikrinin yerleşmesine çalışan öncülerin de arasındadır.

İbrahim Hakkı Akyol 6 Temmuz 1888 de Silistrede doğmuştur. İlk ve orta tahsilini orada yapmış, 1900 yılında pek iyi derece ile Silistre ekalliyet mektebinden diploma almıştır. Tahsili müddetince fevkalâde başarı gösteren genç talebe bu muvaffakiyetinin mükâfatını görmekte gecikmemiş ve hükûmet bursyesi olarak Galatasaray Sultanisine kabul edilmiştir. Burasını da pek iyi derece ile bitiren İbrahim Hakkı, meşrutiyetin ilk yılında Maarif Nezareti tarafından Avrupa talebe göndermek için açılan müsabakayı kazanarak Lausanne Üniversitesinde üç yıl müddetle fizikî ve tabii ilimler lisansı yapmış ve Balkan Harbi esnasında İstanbula dönmüştür. Galatasaray dahil muhtelif liselerde Ulûm-u Tabiiye muallimliği yapan Akyol 1916 da Ziraat ve Maadin Nezareti tarafından maden mühendisliği tahsili için Almanya'ya gönderilmiş, Berlinde "Technische Hochschule" de üç yıl kalmıştır.

1923 yılında Darülfünûn Edebiyat Fakültesinde fizikî coğrafya hocalığı için açılan müsabakaya giren Akyol, imtihanı kazanmış böylece Darülfünûn tedaris ailesine katılmıştır. Rahmetli hocanın Darülfünûn ve Üniversitedeki çalışmaları çok feyizli ve velût olmuştur. Gerek klâsik çalışmalarının, gerekse tetkik ve araştırmalarının neticesi otuza yakın eserinde toplanmıştır. Bu eserlerin adları ve neşir yılları Tedrisat Mecmuasının 11 inci sayısı ile Edebiyat Fakültesi Felsefe bölümü tarafından çıkarılan Felsefe Arkivi'nin 19 sayılı 1955 nüshasında neşredilmiştir.

Kurum Mecmuasının hocanın ölümünden sonra ilk çıkan bu sayısı bize kıymetli arkadaşımızı bir kere daha anmak vesilesini verdi. Zaten arkadaşları, talebesi ve coğrafya ailesi onun kıymetli hâtırasını, cenazesi kaldırıldığı gün tabutunun başında da söylediğim gibi, her zaman kalbinin en derin köşesinde taşıyacaktı.

15 Nisan 1955

A. Macid ARDA

